

יד יצחק בן-צבי

קול קורא

למה ירושלים תמיד שתיים?

ירושלים בין אוטופיה לריאליה

כנס ימי ירושלים השביעי ע"ש אשר ושושנה הלוי,

בוני ירושלים בחומר וברוח

שלישי-שישי | 30.7-2.8.2024, כ"ד-כ"ז בתמוז תשפ"ד | ביד יצחק בן-צבי, רחוב אבן גבירול 14, ירושלים
קול קורא להרצאות ולמושבים

המילים הללו של יהודה עמיחי, משוררה של ירושלים, מגלמות היטב את כפל הפנים של העיר, את המתח המתמיד בין "מעלה" ו"מטה", בין העיר הארצית לפן האוטופי של העיר והמקדש, שהתגלה כבר בחזונות הנביאים במקרא ובספרות הבית השני, ובעיקר את מצוקתם של המשורר ושל תושבי העיר הארצית הנשחקים ב"ירושלים של אמצע".

ימי המקרא ועד ימינו נעה ירושלים בין ניגודים וקטבים: עיר ומקדש בעיבורה הנעוצים בשל נסיבות היסטוריות או מטא-היסטוריות במתח קבוע בין שגשוג וחורבן ובין גלות וגאולה. שני המושגים, "ירושלים של מעלה" ו"ירושלים של מטה" עיצבו את החיים בעיר הארצית, והטביעו חותם בתודעת תושבי העיר, באתריה המרכזיים, בנופיה ובחיי היום-יום שלה. הם גם עיצבו את דמותה באופנים שונים בתודעה הקולקטיבית היהודית, הנוצרית והמוסלמית כזירה לאירועי אחרית הימים, תחיית המתים והגאולה הנכספת מן העת העתיקה ועד ימינו.

משלהי המאה ה-19 הציבה התנועה הציונית את השם "ציון" כאמצעי לגיוס העם היהודי לחזון הלאומי. אולם גם הפיכתה של ירושלים לבירת ישראל ב-1949 והחלת הריבונות הישראלית על העיר העתיקה ועל העיר המזרחית לאחר מלחמת ששת הימים לא סתמו את הגולל על המתח בין החזונות השונים שנקשר אליה: עיר קודש לשלוש הדתות המונותאיסטיות, בירת העם היהודי ומדינת ישראל, עיר כל תושביה, מרכז כלכלי ותרבותי ועיר אוניברסלית, שעניי העולם כולו נשאות אליה.

מתחים, דילמות ושאלות אלה שמלווים את העיר מתקופת המקרא ועד ימינו יעמדו במרכז כנס ימי ירושלים השביעי, שייערך ביד יצחק בן-צבי בתאריכים 30 ביולי עד 2 באוגוסט 2024. הכנס יכלול שלושה ימי הרצאות וחצי יום סיור (ביום שישי, 2 באוגוסט 2024).

אנו מזמינים את קהל החוקרות והחוקרים לשלוח הצעות להרצאות ולמושבים המתקשרים למכלול הנושאים המפורטים להלן. נושאים ורעיונות נוספים יתקבלו בשמחה.

• המתח בין דימויי ירושלים בתקופות השונות והשפעותיהם על בניינה של העיר הארצית ואתריה המרכזיים.

• חול וקודש: חיי יום-יום ב"ירושלים של אמצע" מנקודת מבטם של תושבי העיר.

• הארכאולוגיה של "ירושלים של מטה" בצל "ירושלים של מעלה".

• תפקיד הדימוי של "ירושלים השמימית" ככלי אמוני, פוליטי וחברתי בעיצוב העיר הארצית בזרמים השונים ביהדות, בנצרות ובאסלאם.

יד יצחק בן-צבי

- המתח בין "ירושלים של מעלה" ל"ירושלים של מטה" והעמדות האמביוולנטיות כלפי העיר מצידם של פרשנים, של עולי רגל ושל הוגים לאורך הדורות.
 - מקומן של שתי הערים בחזונות משיחיים בשלוש הדתות ובאוטופיות לאומיות.
 - "ירושלים של מעלה" ו"ירושלים של מטה" אצל חוקרי ארץ-ישראל באומנות, בספרות ובתרבות העולם.
 - חזונות לירושלים במאה ה-21: בירת ישראל, מרכז העם היהודי, עיר כל תושביה, עיר כל מאמיניה ברחבי העולם.
- הכנס מיועד לחוקרות ולחוקרים מתחומי ההיסטוריה, מדע הדתות, הארכיאולוגיה, הגיאוגרפיה, תולדות האומנות, לימודי תרבות, סוציולוגיה, אנתרופולוגיה, תיירות ותחומי דעת נוספים העוסקים בהיבטים שונים של נושאי הכנס.
- הצעות להרצאות יכללו כותרת, תקציר באורך 300 מילים לכל היותר ופרטי הדוברים (שם, מוסד אקדמי ודוא"ל). הצעות למושבים יכללו שלוש הרצאות, כותרת של המושב המוצע, תקצירי ההרצאות ופרטי היו"ר, הדוברים ומארגני המושב (שם, מוסד אקדמי ודוא"ל).

הצעות יש להגיש עד 28.5.24 לכתובת הדוא"ל: machonei@ybz.org.il

תשובות יינתנו עד 7.6.24

אפשר להפנות שאלות לשרי אלמוג או לד"ר אמנון רמון בטל' 02-5398822, 02-5398828

